

6.15 Informatika - Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a gymnázium čtyřleté

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	0	0

Realizuje obsah vzdělávacího oboru Informatika RVP ZV, který je postupně zaváděn od jednotlivých ročníků od 1. 9. 2024.

Realizují se tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a průřezového tématu Mediální výchova.

Pro výuku jsou k dispozici dvě odborné učebny plně vybavené výpočetní technikou
1. učebna - 24 PC pro žáky, 1 PC pro učitele, interaktivní dataprojektor
2. učebna - 18 PC pro žáky, 1 PC pro učitele, interaktivní dataprojektor

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje. Důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost stvořenou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Škola umožňuje žákům využívat moderní komunikační technologie - kompetence komunikativní.
- Učitel rozvíjí u žáků dovednosti práce s informačními a komunikačními technologiemi - kompetence k podnikavosti.
- Učitel učí žáky samostatně pracovat s různými zdroji informací, učí je přistupovat k informacím kriticky - kompetence k učení.
- Učitel zadává žákům úkoly, při jejichž řešení žáci využívají různé informační zdroje - kompetence k řešení problému.
- Učitel vede žáky k vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech - kompetence k podnikavosti.
- Učitel vede žáky jak k práci samostatné, tak týmové, vede žáky ke vzájemné spolupráci - kompetence sociální a personální, kompetence občanská.
- Učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce (referáty, prezentace) - kompetence k učení.
- Učitel pomáhá odhalit žákům jejich schopnosti a rozvíjet je pomocí soutěží, připravuje je na účast v soutěžích - kompetence k podnikavosti, kompetence k učení.

ROČ.	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
1.	Programování září-prosinec	<ul style="list-style-type: none"> rozdělí problém na menší části, sestaví a zapíše algoritmy pro řešení problému vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami; ve snaze o vyšší efektivitu navrhuje, řídí a hodnotí souběh procesů ověří správnost, najde a opraví případnou chybu v algoritmu, otestuje, odladí a optimalizuje program vylepší algoritmus podle zvoleného hlediska; zobecní řešení pro širší třídu problémů 	<ul style="list-style-type: none"> výstup dat vstup dat syntaktické, běhové a logické chyby proměnné, datové typy návaznost příkazů a dat podprogramy bez parametrů a s parametry cyklus s pevným počtem opakování náhodný prvek ze seznamu podmínky větvení programu a vnořené větvení ladění programu rozdělení problému na části 	<ul style="list-style-type: none"> Matematika - postup při řešení typu úloh Kompetence řešení problémů - spolupracovat v řešení problému s jinými lidmi (týmové řešení)
	Informace leden-únor	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje získané výsledky a závěry, uvažuje při tom omezení použitých modelů; posuzuje množství informace podle počtu možností, které jsou díky informaci vyloučeny vyslovuje předpovědi na základě dat odhaluje chyby a manipulace v cizích interpretacích a závěrech rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek 	<ul style="list-style-type: none"> přenos dat, kódování a dekódování zprávy komunikační kanál pojem informace data a jejich význam získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači kódování dat v počítačích obecně binární soustava, bity a bajty kódování čísel vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot kódování textů kódování obrazu, zvuku, videa principy bezeztrátové a ztrátové komprese kontrolní součty 	<ul style="list-style-type: none"> Bi, databáze herbář
	Hromadné zpracování dat únor-březen	<ul style="list-style-type: none"> navrhne procesy zpracování dat nastavuje účelné zobrazení dat 	<ul style="list-style-type: none"> zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu 	

			<ul style="list-style-type: none"> rozpoznávání vzorů a trendů v datech kontingenční tabulky 	
	Algoritmus březen-duben	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí daný algoritmus, program; určí, zda je daný postup algoritmem analyzuje problém, rozdělí problém na menší části; rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a zapíše algoritmy pro řešení problému 	<ul style="list-style-type: none"> zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu přirozené a formální jazyky různé zápisy algoritmů 	
	Informační systémy a databáze duben-červen	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná informační toky v systémech; analyzuje a hodnotí informační systémy z různých hledisek; zvažuje i nepřímé a nezamýšlené dopady IS na různé skupiny určí cílovou skupinu, formuluje problém, validuje potřeby, určí a prioritizuje požadavky na řešení určí jednotlivé uživatelské role, specifikuje jejich činnosti, navrhne, otestuje a přizpůsobí rozhraní uživatelům navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění 	<ul style="list-style-type: none"> veřejné informační systémy data, jejich struktura a vazby definované procesy, role uživatelů technické řešení informačních procesů vývoj informačního systému: postup tvorby informačního systému návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura - data, hlavička a legenda dotazy, filtrování, řazení návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč více tabulek, jejich propojení, relace 	
2.	Robotika září-listopad	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami analyzuje problém, rozdělí problém na menší části otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění 	<ul style="list-style-type: none"> vývoj programu, nahrání programu do Micro:bitu, testování programu ladění programu programové konstrukce - cykly, podmínky grafické výstupy zvukové výstupy reakce na podněty od uživatele reakce na podněty od okolního prostředí vzájemná komunikace destiček skupinové projekty s Micro:bitem 	

	Modelování prosinec-leden	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; • používá systémový přístup k řešení problémů • pro řešení problému sestaví model, simulaci • převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému 	<ul style="list-style-type: none"> • model jako zjednodušení reality • schéma, diagram, graf, vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, kritická cesta • myšlenkové a pojmové mapy • kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení 	
	Digitální technologie únor-duben	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska • porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti • vysvětlí proces a úskalí digitalizace • identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními zařízeními a poradí s nimi druhým • chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím s vědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost 	<ul style="list-style-type: none"> • hardware počítače a jeho parametry • zpracování dat v počítači • software - operační systém • lokální počítačové sítě a internet • web a cloudové služby • bezpečné využívání cloudu • bezpečnost počítačových zařízení a dat • bezpečné digitální prostředí • umělá inteligence • zlomové události vývoje počítačů • nové počítačové technologie 	
	Vlastní projekt květen-červen	<ul style="list-style-type: none"> • vyučující může alokované hodiny využít na projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, informačního systému, programování robota, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, v programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů a schopnosti projektovat. svoji činnost, pracovat v týmu. • Klíčové je plánování projektu a také jeho prezentace, sdílení za dodržení autorských práv. 	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj programu • volba nástroje podle zadání projektu • rozdělení problému na části • návrh přehledného uživatelského rozhraní • testování programu a jeho optimalizace - ladění • nápověda a dokumentace k programu • autorství a licence k programu • etika programátora 	